

Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Dhr. S. Dekker
Rijnstraat 50
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Bonaire, 28 oktober 2015

Onderwerp: aanbiedingsbrief resultaten quick scan expertgroepen taal in het onderwijs op Bonaire

Geachte staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

In maart 2014 heeft u de Taalunie gevraagd om een advies uit te brengen over wat er nodig is om te komen tot een adequaat onderwijsaanbod in en van het Nederlands in Caribisch Nederland, rekening houdend met het feit dat het Nederlands een vreemde taal is.

Deze adviesvraag mondde in december 2014 uit in het rapport Nederlands op zijn BEST, waarin geadviseerd wordt op Bonaire het Nederlands als onderwijstaal te handhaven, maar dat naast het Nederlands het Papiamentu een belangrijke rol vervult met betrekking tot de identiteit van het Bonairiaanse kind.

Conform het advies van de Taalunie zijn twee expertgroepen (één voor het Nederlands en één voor het Papiamentu) ingesteld ten behoeve van de uitvoering van een quick scan. Deze expertgroepen zouden de consequenties van de voorgestelde aanpak in kaart brengen en de daaruit voortvloeiende actiepunten inventariseren, identificeren en vastleggen in een plan van aanpak.

De onderzoeksopdracht van de twee expertgroepen was een inventarisatie te maken en daarin (voor zover in dit stadium mogelijk):

1. de gevolgen van het advies op hoofdlijnen in kaart te brengen;
2. mogelijke c.q. wenselijke interventies te beschrijven die nodig zijn om de 'ideale situatie', waarbij recht wordt gedaan aan het afzonderlijk belang van beide talen, in het taalonderwijs te bereiken;
3. de actiepunten te benoemen die uit 1 en 2 voortvloeien;
4. aan te duiden welke zaken om een nadere inventarisatie vragen, maar niet binnen de huidige 'quick scan' kunnen worden meegenomen;
5. de route (inclusief volgorde van de te nemen acties) te schetsen naar de 'ideale situatie' en daarbij uit te gaan van wat praktisch haalbaar is en dit ook zo te benoemen;
6. de onder 5 genoemde route te vertalen naar een realistisch tijdsplan.

De inventarisatie diende uit te gaan van twee centrale vragen die per onderwijsniveau (voorschoolse educatie, PO, VO en MBO) moesten worden gesteld.

De expertgroepen hebben het onderzoek uitgevoerd in de periode maart tot en met juli 2015. In maart heeft via videoconferencing een oriënterend gesprek plaatsgevonden met de hoofdauteur van het Taalunie-advies, drs. H. van Berlo. In de bijeenkomsten op Bonaire zijn vervolgens de implicaties en consequenties van het advies van de Taalunie besproken, zowel in plenaire setting als binnen elke expertgroep. Ook het advies van de Taalunie zelf is diepgaand besproken en onderwerp van soms heftige discussies geweest, waarin niet altijd overeenstemming kon worden bereikt. Ten slotte is ten behoeve van de deelrapporten 'desk research' uitgevoerd.

Een deel van het onderzoek bestond uit gesprekken met betrokkenen en deskundigen op Bonaire en in Europees Nederland. Leden van de expertgroepen hebben in wisselende samenstelling gesproken met de directies van de scholen voor Primair Onderwijs (PO), het Openbaar Schoolbestuur en het Rooms-Katholiek Schoolbestuur, FORMA en het Expertisecentrum Onderwijszorg (EOZ). Het doel van deze gesprekken was het achterhalen van informatie over de feitelijke situatie op en behoeften van de scholen. Op verzoek van de expertgroep Papiamentu is in mei 2015 door middel van videoconferencing ook gesproken met deskundigen in Nederland.

De taak van de expertgroep strekte zich uit over het gehele onderwijs, dus ook het Voortgezet Onderwijs (VO) en het Middelbaar Beroepsonderwijs (MBO). De algemeen directeur van de Scholengemeenschap Bonaire (SGB) heeft in een oriënterend gesprek naar voren gebracht, dat zij het principiële niet eens is met het advies maar wel op een andere basis wil samen werken aan taalbeleid. De expertgroepen hebben daarom ook met name gefocust op het primair onderwijs.

Hoewel de opdracht was om te komen tot één plan van aanpak, is het de expertgroepen niet gelukt om tot overeenstemming te komen.

Ik heb samen met de secretaris getracht beide rapporten samen te brengen in voorliggend document "Bevindingen quick scan Expertgroepen Papiamentu en Nederlands". Daarbij is zoveel mogelijk recht gedaan aan visie en standpunten van beide groepen.

Ik denk dat deze rapporten voldoende informatie bieden om met de betrokken schoolbesturen te komen tot prioritering van acties, die praktisch haalbaar zijn en in een realistisch tijdspad kunnen worden vastgelegd.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'M.J. Sealy Clappers', with a long horizontal flourish extending to the right.

Riet Sealy
Voorzitter expertgroepen